

V O O R A F

THEO WITTE: *Ontwikkeling van literaire competentie*

Zowel in Nederland als in Vlaanderen heeft het literatuuronderwijs als doel de literaire competentie van de leerlingen te ontwikkelen. Er is echter weinig bekend over het literaire ontwikkelingsproces dat adolescenten op school doormaken. Om in die lacune te voorzien heeft Theo Witte, samen met een lerarenpanel, een didactisch instrumentarium ontwikkeld waarmee leraren zes niveaus van literaire competentie kunnen onderscheiden. Per niveau krijg je een antwoord op vier vragen: wat is het profiel van de leerling als lezer? Welke kenmerken vertonen de boeken die de leerling aankan? Hoe communiceert de leerling met en over literatuur? En wat moet de leraar doen om de literaire ontwikkeling van de leerling te stimuleren? De grote kracht van dit instrument is dat leraren didactisch maatwerk kunnen leveren als antwoord op de sociaal-culturele diversiteit van hun leerlingenpubliek.

HILDE LEON: *Met leesplezier de koffer in*

'Hoe krijg ik mijn leerlingen aan het lezen?' Dat is een vraag waarmee veel leerkrachten van het secundair onderwijs worstelen, niet in het minst als ze lesgeven in taalzwakke en taalheterogene klassen. Specifiek voor die doelgroep heeft Nascholing Brussel literatuurkoffers ontwikkeld voor de eerste, tweede en derde graad. In dit artikel legt Hilde Leon uit hoe deze koffers ontstaan zijn, welke boeken het uitgangspunt van de lessenreeksen vormen, welke didactische principes eraan ten grondslag liggen en welke doelstellingen nagestreefd worden. Als smaakmaker toont ze enkele opdrachten uit 'Het eiland', de literatuurkoffer voor de derde graad. Ook leerkrachten die de koffers niet in hun bezit hebben, kunnen in dit artikel verfrissende ideeën opdoen om hun literatuurlessen nog boeiender te maken.

JOHAN DE SCHRYVER: *De taalmengtafel: een model voor taalbeschouwing*

Taalvariatie is een complex verschijnsel. Het is erg moeilijk om hierover doelmatig taalbeschouwingsonderwijs te geven, aldus Johan De Schryver. Het grootste probleem is volgens hem dat er onvoldoende transfer plaats vindt naar het vaardigheidsonderwijs, het moderne vreemdetalenonderwijs en het talig functioneren buiten de school. In een poging om de complexiteit van het taalgebruik en de taalvariatie didactisch efficiënt te vertalen, gebruikt hij de metafoer van de mengtafel. Wat de voordelen en beperkingen hiervan zijn, illustreert hij aan de hand van concrete voorbeelden.

ACHTERKLAP/S

LUC WYNS: *"Hé, mag ik uwe gom eens, bitch!"*

Luc WYNS grijpt een talig incident tijdens een les Nederlands aan om een taalbeschouwelijk intermezzo in te lassen. De taalmengtafel bewijst meteen haar diensten.

SPIEKERSKORNER

ANN DE SCHRYVER: *Ruitgedichten*

INGEBLIKT

VEERLE GEUDENS

*Rita Rymenans
Hoofdredacteur*